

*Dette bilag er en del af artiklen FVU-engelsk – why, what and how? på emu.dk
Udarbejdet af Martin Hauerberg Olsen, lektor ved Københavns Professionshøjskole
for Børne- og Undervisningsministeriet, 2020.*

Målsætninger

Undervisningen i FVU-engelsk skal tage udgangspunkt i deltagerens individuelle ønsker og behov. For underviseren er det en fordel at identificere fællestræk blandt deltagerne og på den baggrund planlægge undervisningsaktiviteter, der kan tilgodese flere deltagere, også på tværs af undervisningstrin. Særligt på virksomhedsrettede forløb med deltagere fra samme arbejdsplads kan deltagerens behov fremstå forholdsvis identiske. Men man kan også godt forestille sig, at undervisning i at formulere kunderettede e-mails eller føre mundtlig dialog med kunder og kolleger om køb og levering af varer eller serviceydelser kan være relevant for deltagere med forskellig baggrund og fra forskellige brancher. Den fagspecifikke terminologi, deltagerne skal tilegne sig, er formentlig forskellig, men lytte- og formuleringstrategierne kan deltagerne være fælles om.

Nedenstående eksempel tager udgangspunkt i casepersonen Gudrun fra bilaget *Brug af afdækningsværktøjer*. Gudrun er placeret på trin 3. Ifølge fagets læreplan i bekendtgørelsens Bilag 13 betyder det, at Gudrun skal lære at:

- a) forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk om centrale og kendte emner i relation til arbejdsliv og dagligdag. *Her synes Gudrun allerede at være godt på vej. Men hendes aktuelle standpunkt kan nuanceres af det, læreren observerer i undervisningen.*
- b) forstå korte, enkle tekster om kendte emner, som er arbejdslivs- og dagligdagsrelaterede. *Her synes Gudrun at støde ind i barrierer på ordniveau (ordkendskab og afkodning).*
- c) finde relevante oplysninger i f.eks. beskeder, e-mails og simple brugsanvisninger. *Her synes Gudrun allerede at være godt på vej. Men hendes aktuelle standpunkt kan nuanceres af det, læreren observerer i undervisningen.*
- d) føre samtaler i et enkelt, forståeligt og mere sammenhængende sprog om kendte emner, som er arbejds- og dagligdagsrelateret, via et centralt ordforråd. *Her synes Gudrun at støde ind i barrierer, når det*

gælder de produktive sprogfærdigheder. Barriererne ses primært på ord- og sætningsniveau (ordkendskab, morfologi, syntaks).

- e) *give udtryk for sin mening på en passende og forståelig måde. Her synes Gudrun at støde ind i barrierer som beskrevet ovenfor. Men hun lader til at have visse strategiske kompetencer at trække på.*
- f) *kan udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog i form af e-mails, mere udførlige beskeder og noter. Her forekommer Gudruns færdigheder på teksts niveau at være forholdsvis gode (organisering af information og modtagerrettethed), men hun støder ind i barrierer på ord- og sætningsniveau (stavning, morfologi, syntaks og kohæsion).*

Desuden præciserer læreplanen, at trin 3-deltagere skal lære at anvende ordbøger og hjælpemidler, navigere på engelsksprogede hjemmesider og søge efter enkle og relevante oplysninger samt genkende og tale om forskellige kultur- og levevilkår i en globaliseret verden inden for kendte dagligdagsemner.

Gudrun arbejder i et spa- og wellnesscenter som servicemedarbejder. For en udenforstående kan en sådan jobfunktion rumme alle mulige kommunikative behov, og det er derfor relevant at identificere dem nærmere. Nogle relaterer sig måske kun til dansksproglige færdigheder. De engelsksproglige kommunikationsbehov, der identificeres, kan man i dialog med Gudrun – og under hensyntagen til behovene hos de andre deltagere på holdet – rangordne efter vigtighed og interesse.

I det indledende interview med Gudrun fremgår det, at hun "skal bruge engelsk på jobbet, da der ofte kommer engelsktalende gæster i spaen, og da flere kolleger med ikke-dansk baggrund taler engelsk indbyrdes. Mange produkter og ydelser, der bruges/kan erhverves i spaen, har engelsksprogede navne, og ind imellem skal Gudrun bestille varer på engelsk og skrive opslag (fx vedr. tidsbookinger eller faciliteter, der er ude af drift). Gudrun ønsker også at blive bedre til at bruge engelsk i hverdagen, fx på rejser og når hun læser på internettet." (Bilaget *Brug af afdækningsværktøjer*). Efter yderligere dialog med Gudrun ved undervisningens opstart identificeres indledningsvist følgende mål for undervisningen. Målene er her formuleret i et undervisersprog, men i praksis er det vigtigt, at målene bliver Gudruns egne, og at hun selv kan sætte ord på dem og se deres relevans.

Overordnet læringsmål

Specifikke delmål

Konkrete, evaluerbare mål for de første fem undervisningsgange

Skrive opslag om drift og bookinger på engelsk.

Gudrun kan forstå og stave flere af de svære spa-/wellness-ord og service-ord eller -udtryk, som hun ofte har behov for at skrive i hverdagen.

Gudrun kan anvende faste idiomatiske udtryk, som øger opslagernes professionelle udtryk.

Gudrun udnytter billeder og grafiske virkemidler i skriftlig fremstilling.

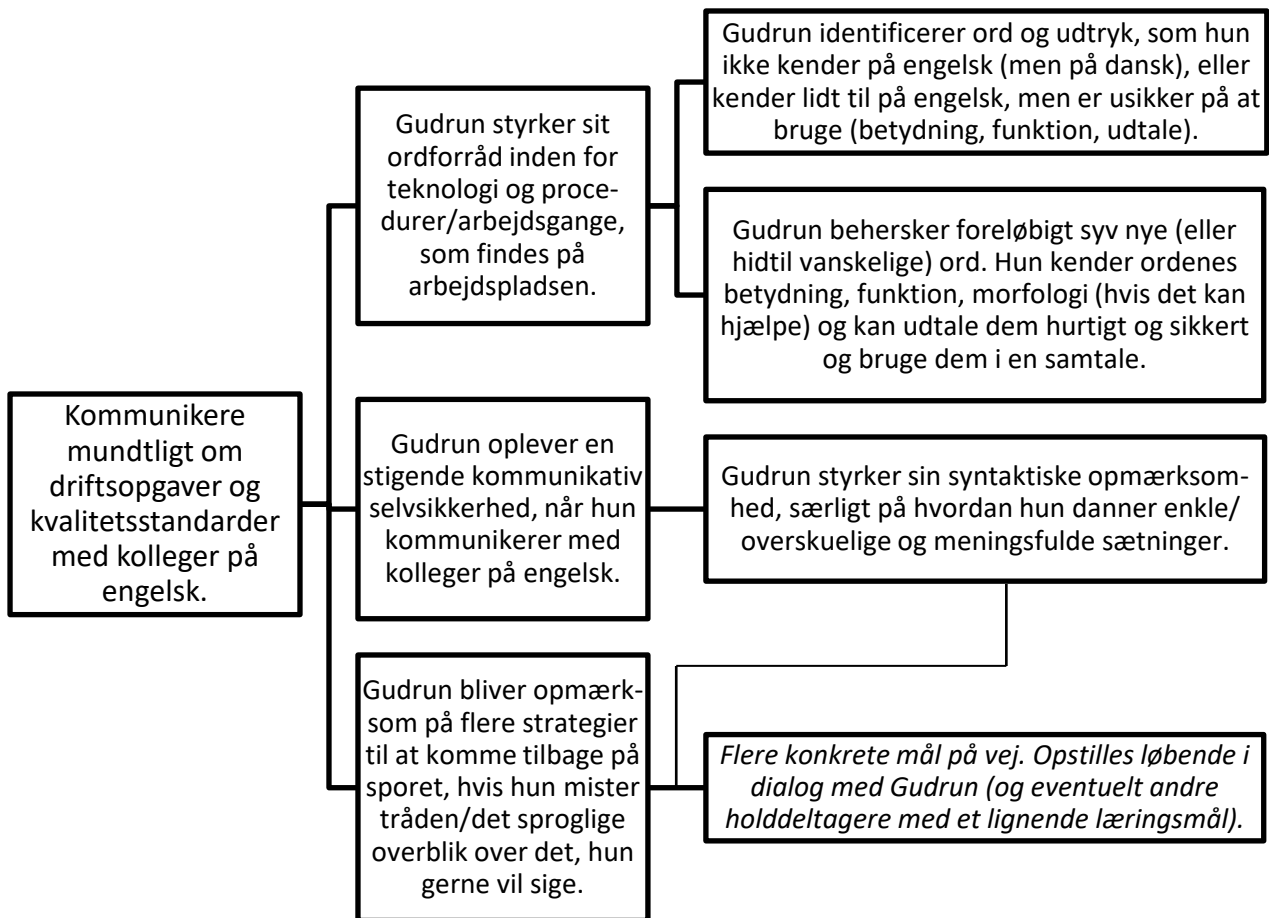
Gudrun får overblik over ord og udtryk, som er svære at huske eller stave, eller som hun kender på dansk, men mangler på engelsk. Gudrun tager udgangspunkt i en typisk arbejdsuge.

Gudrun kan nedbryde længere ord i genkendelige betydningsdele (morfemer) og bruger morfemdeling (rødder og hyppige afledninger) som strategi, når hun læser og skriver ord.

Gudrun kan anvende tale-til-tekstfunktion på sin iPhone til ord eller sætninger, som er for vanskelige for hende at skrive uden støtte.

Gudrun opnår sikkerhed i brug og stavning af foreløbigt syv faste udtryk, der kan anvendes til at indlede, afslutte og skabe sproglig kohæsjon i de opslag hun skal skrive på jobbet.

Gudrun kan bruge tabeller, flowdiagrammer og fotos til at styrke sin skriftsproglige kommunikation.

Holder man de identificerede mål op mod trinmålene for trin 3 – punkt a-f ovenfor – fremgår det, at særligt punkt d, e og f er tilgodeset. Der er dog formuleret konkrete mål på både ordniveau (vedrørende morfologisk opmærksomhed) og sætningsniveau (vedrørende sætningsbygning), som hen ad vejen også kan tilgodeses punkt a og b. Punkt c træder lidt i baggrunden, da det er på dette punkt, at Gudrun står stærkest. Det betyder blot, at der ikke indledningsvist er blevet formuleret læringsmål, som specifikt adresserer punkt c. Men der kan der jo blive på sigt. Og selvfølgelig skal ingen af de kommunikative styrker, Gudrun måtte have ved undervisningens start, ignoreres, bare fordi de (endnu) ikke er koblet til eksplicite målformuleringer. De bør i stedet inddrages som en ressource.

De identificerede mål tilgodeses desuden, at Gudrun lærer at anvende et elektronisk hjælpeværktøj i form af tale-til-tekst. Videre frem kan der sammen med Gudrun og hendes holdkammerater formuleres mål vedrørende "kultur-

og levevilkår i en globaliseret verden inden for kendte dagligdagsemner". For Gudruns vedkommende kunne det fx kobles til spæns internationale kollegaskab og udenlandske gæster, der har engelsk som lingua franca, og til Gudruns ønske om at kunne kommunikere bedre på engelsk, når hun selv rejser udenlands.

Referencer

FVU-bekendtgørelsen, bilag 13. BEK nr. 1292 af 01/09/2020. [Retsinformation](#)